

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2016-4-53 (Devralma)
Karar Sayısı : 16-44/706-319
Karar Tarihi : 15.12.2016

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Fevzi ÖZKAN, Adem BİRCAN, Şükran KODALAK

B. RAPORTÖRLER: Dr. Hakan BİLİR, Hale GÜNDÜZ, Cüneyd DAL

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN :- Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği
Temsilcisi: Av. Emre ULCAYLI
iTower Bomonti Merkez Mah. Akar Cad. No:3 Kat:27
34381 Şişli / İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Asya Katılım Bankası A.Ş.'nin tek kontrolü altında bulunan Asya Emeklilik ve Hayat A.Ş.'nin tek kontrolünün Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu kayıtlarına 02.12.2016 tarih ve 6990 sayı ile giren bildirim üzerine düzenlenen 09.12.2016 tarih ve 2016-4-53/Öİ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle; dosya konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. Taraflar

- (4) Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği (TARIM KREDİ); tarım kredi kooperatifleri ile bölge birliklerinin, müşterek menfaatlerini korumak, amaçlarını gerçekleştirmeleri yolunda faaliyette bulunmak ve her türlü çalışmalarını düzenlemek üzere tarım kredi kooperatifleri bölge birliklerinin bir araya gelmesiyle meydana getirdikleri bir kuruluştur.
- (5) Devre konu Asya Emeklilik ve Hayat Anonim Şirketi'nin (ASYA EMEKLİLİK) ana faaliyet alanı, bireysel emeklilik, hayat grubu sigorta branşları (hastalık/sağlık sigortaları hariç) ve ilgili mevzuat kapsamında Hazine Müsteşarlığından alınacak izin dâhilinde mevcut ve yeni kurulabilecek sigorta branşlarında faaliyet göstermektir.
- (6) ASYA KATILIM BANKASI A.Ş.'nin (ASYA KATILIM) ana faaliyet alanı bankacılık olmakla birlikte faaliyet izni 22.07.2016 tarih ve 6947 sayılı BDDK kararıyla kaldırılmıştır.

G.2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

- (7) ASYA KATILIM'ın temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi 29.05.2015 tarihi itibarıyla 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 71. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi hükmü gereğince Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunca (BDDK), Türkiye Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna (TMSF) devredilmiştir. 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 107. maddesi kapsamında faaliyetlerine devirden itibaren TMSF'nin kontrolü altında devam eden Bankaya ilişkin çözümlene süreci olumsuz sonuçlandırdığından, 18.07.2016 tarihi itibarıyla Bankanın faaliyetlerinin geçici olarak durdurulmasına karar verilmiştir. TMSF Kurulunun 21.07.2016 tarih ve 143 sayılı kararıyla, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 107. maddesinin son fıkrası gereğince Bankanın faaliyet izninin kaldırılmasının BDDK'dan talep edilmesine karar verilmiş, TMSF'nin bu talebi üzerine alınan 22.07.2016 tarih ve 6947 sayılı BDDK kararıyla ASYA KATILIM'ın faaliyet izni kaldırılmıştır. Alınan bu karar, Bankanın 5411 sayılı Kanun gereğince TMSF tarafından yürütülecek tasfiye sürecinin başlaması anlamına gelmektedir¹.
- (8) Devre konu teşebbüs ASYA EMEKLİLİK, TMSF'ye devredilen ASYA KATILIM'ın iştiraklerinden biridir. Rekabet Kurulunun yerleşik uygulamasında TMSF kontrolünde bulunan teşebbüslerin satışı özelleştirme işlemi olarak değerlendirilmiş ve bu yolla yapılan satışlar öncelikle 2013/2 sayılı Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki Geçerlilik Kazanabilmeleri İçin Rekabet Kurumuna Yapılacak Ön Bildirimlerde ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ (2013/2 sayılı Tebliğ) hükümleri çerçevesinde incelenmiştir. Dosyaya konu birleşme/devralma başvurusu ise, 2013/2 sayılı Tebliğ uyarınca değil, 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ (2010/4 sayılı Tebliğ) hükümleri çerçevesinde işlem taraflarınca yapılmıştır. Dolayısıyla yapılan değerlendirmeler de 2010/4 sayılı Tebliğ hükümleri çerçevesinde yapılmıştır.
- (9) TARIM KREDİ, söz konusu devralma işlemi sonrası, ASYA EMEKLİLİK'in ASYA KATILIM'ın elinde bulunan % 97,99 oranında hissesini devralacak, hâlihazırda ASYA KATILIM'ın tam kontrolündeki ASYA EMEKLİLİK'in kontrol hakkına sahip olacaktır. Dolayısıyla bildirim konu işlem 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi çerçevesinde bir devralma işlemidir. Dosya içeriğinden, işlem taraflarının 2015 yılı cirolarının 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasında öngörülen ciro eşiklerini aştığı anlaşıldığından bildirim konu işlem izne tabidir.
- (10) 2010/4 sayılı Tebliğ uyarınca, bildirim konusu işlemde etkilenme ihtimali olan ve taraflardan iki veya daha fazlasının aynı ürün pazarında faaliyette bulunduğu ya da taraflardan en az bir tanesinin bir diğerinin faaliyet gösterdiği herhangi bir ürün pazarının alt veya üst pazarında ticari faaliyette bulunduğu ilgili ürün pazarları etkilenen pazarları oluşturmaktadır.
- (11) TARIM KREDİ'nin Türkiye'de faaliyet gösteren ve üzerinde doğrudan kontrol hakkına sahip olduğu 12 adet şirketi bulunmasına karşın bu şirketlerin hiçbiri devre konu ASYA EMEKLİLİK'in faaliyet alanı olan, "Bireysel Emeklilik Hizmetleri" ve "Hayat Sigortaları Hizmetleri" pazarlarında faaliyet göstermemektedir. Bu bakımdan Türkiye'de faaliyet gösteren ve TARIM KREDİ'nin üzerinde doğrudan kontrol hakkına sahip olduğu ve devre konu şirketin faaliyet gösterdiği pazarda faaliyet gösteren herhangi bir şirket bulunmamaktadır.

¹ <http://www.tmsf.org.tr/2016.tr?bid=226>

- (12) Mevcut dosya kapsamında ele alınması gereken bir diğer husus ise TARIM KREDİ'nin ortaklarını oluşturan 16 tarım kredi kooperatifleri bölge birliğinin, Güven Hayat Sigorta A.Ş. (GÜVEN SİGORTA) ile mevcut acentelik ilişkisidir. GÜVEN SİGORTA ile tarım kredi kooperatifleri bölge birlikleri adına ve kefil sıfatıyla hareket eden TARIM KREDİ arasında 18.11.2008 tarihinde akdedilen Münhasır Acentelik Sözleşmesi uyarınca, TARIM KREDİ'nin ortağı olan tarım kredi kooperatifleri bölge birlikleri hâlihazırda GÜVEN SİGORTA'nın acenteliğini yapmaktadır. Ancak bahsi geçen bölge birlikleri, GÜVEN SİGORTA'nın yalnızca hayat sigortaları hizmetleri için acentelik faaliyeti göstermekte olup bireysel emeklilik hizmetlerine ilişkin herhangi bir acentelik faaliyeti yürütmemektedirler.
- (13) Bildirime konu devralma işlemi ve tarafların faaliyet alanları incelendiğinde, işlem taraflarından ASYA EMEKLİLİK'in üst pazar olan "hayat sigortaları hizmetleri" pazarında, TARIM KREDİ'nin ise alt pazar olan "hayat sigortaları hizmetleri acenteliği" pazarında faaliyet göstermesi nedeniyle dikey bir ilişkinin mevcut olduğu ve ilgili devralma işlemi sonucunda bahsi geçen pazarların etkilenebileceği değerlendirilmektedir. Bunun yanı sıra hayat sigortaları hizmetleri pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin aynı zamanda bireysel emeklilik hizmetleri pazarında da faaliyet göstermesi ve bu hizmeti de müşterilerine sunması nedeniyle anılan pazarların birbirini tamamlayıcı nitelikte komşu pazarlar olduğu ve birbirlerini etkileme gücünü haiz olduğu kanaatine varılmıştır. Bu bakımdan ilgili devralma işlemi sonucunda "bireysel emeklilik hizmetleri" ile "bireysel emeklilik hizmetleri acenteliği" pazarları da etkilenen pazarlar olarak değerlendirilmiştir.
- (14) Etkilenen üst pazarlar olarak ele alınan "hayat sigortaları hizmetleri" ile "bireysel emeklilik hizmetleri" pazarları incelendiğinde, söz konusu pazarlarda faaliyet gösteren AvivaSA Emeklilik ve Hayat A.Ş., Anadolu Hayat Emeklilik A.Ş., Garanti Emeklilik ve Hayat A.Ş., Allianz Yaşam ve Emeklilik A.Ş. gibi güçlü teşebbüslerin yanında başkaca çok sayıda teşebbüsün olduğu görülmektedir. Yine diğer etkilenen pazarlar olarak ele alınan "hayat sigortaları hizmetleri acenteliği" ile "bireysel emeklilik hizmetleri acenteliği" pazarları incelendiğinde de, bu pazarlarda acentelik hizmeti veren çok sayıda teşebbüs mevcuttur. Dosya içeriği bilgilerden, TARIM KREDİ'nin "hayat sigortaları hizmetleri" ile "hayat sigortaları hizmetleri acenteliği" pazarlarındaki 2015 yılı için toplam pazar payının %(.....), ASYA EMEKLİLİK'in aynı pazarlardaki 2015 yılı için toplam pazar payının ise %(.....) olduğu anlaşılmaktadır. Devralma işlemi sonucunda TARIM KREDİ'nin bu pazardaki toplam pazar payı %(.....) olacaktır. ASYA EMEKLİLİK'in "bireysel emeklilik hizmetleri" ile "bireysel emeklilik hizmetleri acenteliği" pazarlarındaki 2015 yılı toplam pazar payının %(.....) olduğu, TARIM KREDİ'nin ise bu pazarlarda herhangi bir faaliyeti bulunmadığı için pazar payının olmadığı dosya içeriğinden anlaşılmaktadır. Açıklamalar çerçevesinde bildirim konu devralma işlemi ile rekabetçi endişelerin gündeme gelmeyeceği kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

- (15) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde yasaklanan nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.